

Els orígens familiars de Vilallonga

Vilallonga de Ter era també el poble del pare, fill de cal Mestre, nom provinent del besavi i de l'avi, mestres ambdós. Mestre fou també el germà petit del pare, l'oncle Josep, gran caçador, primet, que duia barbata punxeguda, i que exercia el càrrec, quan jo el vaig conèixer, a Castellfollit de la Roca. A Vilallonga de Ter, hi havia anat la mare, nada a Barcelona, quan era molt petita. El seu pare, el meu avi matern, era guardabosc, i havia pujat allí amb la família, la seva muller i els dos primers fills. Allí li nasqueren els altres dos, l'oncle Ricard i la tia Maria. La meua mare crec que tenia un o dos anys quan va arribar-hi. Per això es considerava com de Vilallonga. Allí havia passat la infantesa, l'adolescència i la juvenesa fins que es va casar amb el pare. Li deien l'Enriqueta de la Sala. L'avi, el seu pare, era el guarda de la casa de pagès d'aquest nom, en una petita vall gerda i fresca, entre pollancre, a la vora del Ter, no massa lluny del poble. La mare, a l'escola del poblet, amb mestre únic, era la primera de les nenes, i el futur mossèn Joan Busquets, el primer dels nens. Ocupaven també ambdós els dos primers llocs respectius al catecisme. Les dues cases llurs eren també força veïnes. Vull dir, amb tot això, que tenien una amistat que els venia ja des de la primera infantesa i que durà, aprofundida, tota la vida. Mossèn Joan fou una de les víctimes sacerdotals de la guerra civil, mort ben plorada per la mare. La germana de mossèn Joan Busquets, la Florentina, era un xic més petita, però companya i amiga entranyable també de la mare des de la minyonia. La Florentina era una criatura adorable, de bonat i gentilesa i d'un esperit cristià profundíssim. Ella sí que era ben lluny del que se'n diu beateria, tot i essent d'una pietat extraordinària, perquè la seva virtut era l'encarnació, en una dona del poble que només tenia les primeres lletres, de l'autenticitat de l'Evangeli, amb tot el que això comporta d'amor a Déu i d'interès, afecte, generositat i sacrifici pels altres. Puc assegurar-ho per coneixença personal de jovenet i de gran, ja sacerdot i amb experiència d'interioritats religioses. D'altres sacerdots que la tractaren en donen idèntic testimoniatge. Morí deu fer uns vuit anys. La veig encara, sobreeixint-li la dolcesa sobre un rostre no massa afavorit físicament, però obert i simpàtic, sempre amb mocador del cap, d'on sortien, damunt el front, uns cabells negres tibants, i amb les abundoses faldilles de pagesa que no abandonà mai. Quan pujo a Vilallonga de Ter, entro al joliu clos en pujada, a la vora dreta del riu, passo el vial de grans avets flairosos, i arribo fins al primer nínxol de la part alta, a l'esquerra, per encomanar-me a aquella ànima santa.

(...)

A Vilallonga de Ter, m'hi féu anar la mare per la festa major, l'onze de novembre, la festa del patró, el popular bisbe de Tours, el cavaller que es parteix la capa amb un captaire. "Per Sant Martí, la neu al pi", diuen per allà dalt, a prop dels 1.100 metres d'alçada. La mare guardava vius molts records de la seva infantesa i juvenesa, passades en aquelles valls tan gerdes, sonores d'aigua, i plenes d'arbredes, de la Sala, la casa de pagès vora el riu, on vivien, indret bonic de debò.